

חושבים בגרות

הבנת שאלות
| בבחינות הבגרות בתנ"ך

תנ"ך

מכון ברנקו וייס לטיפול החשיבה

חושבים בגרות

מערכי למידה עצמית

להצלחה בבחינות הבגרות

הבנת שאלות
בבחינות הבגרות בתנ"ך

מהדורה ניסיונית
תשס"ב

מכון ברנקו וייס לטיפול החשיבה

חושבים בגרות
מערכי למידה עצמית להצלחה בבחינות הבגרות
הבנת שאלות בבחינות הבגרות בתנ"ך

פיתוח והנחיה פדגוגית :	אביב קינן
כתיבה :	סתיו שדות
ייעוץ :	גדעון ונר, חני קרן, שירלי רמון
עיצוב ועימוד :	רוני אידלשטיין, אסנת ברמן
עיצוב העטיפה :	שמעון שניידר
ריכוז והפקה :	ענת פלג

אין להעתיק, לשכפל, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי, אלקטרוני, אופטי, או מכני (לרבות צילום והקלטה) ללא אישור בכתב מהמוציא לאור.

© 2001
כל הזכויות שמורות
למכון ברנקו וייס לטיפוח החשיבה
ת.ד. 648, ירושלים 91006

© 2001
The Branco Weiss Institute for the Development of Thinking
P.O.Box 648, Jerusalem 91006

לוחות והדפסה : דפוס אחווה
נדפס בישראל

תוכנית בגרות 2001

בגרות 2001 היא תוכנית ייחודית ששמה לה למטרה להעלות את שיעור התלמידים המצליחים בבחינות הבגרות ולשפר את יכולות החשיבה, הלמידה והמנהיגות שלהם, בהסתמך על תורות חינוכיות מתקדמות.

התכנית מתבססת על הנחיה קוגניטיבית של התלמידים בקבוצות קטנות של חמישה תלמידים, תוך שילוב הדוק בין הלימודים הפורמליים בכיתה לבין פעילויות הנחיה גמישות המותאמות לצרכים הייחודיים של כל תלמיד ותלמידה.

התכנית מיישמת גישה מכוונת, פרטנית, על בסיס תכניות אישיות, במטרה לבנות בקרב משתתפי התהליך – תלמידים, מורים ומנהלים – את כישורי המנהיגות הנדרשים על מנת להוביל את התלמידים להצלחה בבחינות הבגרות, תוך פיתוח היכולות, הידע והערכים הראויים.

התפישה החינוכית של הפרוייקט מושתתת של שלושה ממדים עיקריים:

1. הוראה פרטנית בקבוצה קטנה

הוראה המיישמת תפישה פדגוגית מתקדמת, שמאפשרת למורה ולתלמיד לזהות יחד את צרכי הלמידה ואת סגנון הלמידה של התלמיד, ולתת להם מענה מתאים במסגרת תוכנית למידה אישית. בשונה מאופן הלימוד בכיתה, הקבוצה הקטנה יוצרת סיטואציה לימודית אינטימית ותומכת.

2. טיפוח מיומנויות למידה וחשיבה כלליות

יחד עם לימוד החומר לבגרות, שמה התכנית דגש על פיתוח יכולות למידה וחשיבה כלליות, אשר יסייעו לתלמיד להתמודד טוב יותר עם בחינות הבגרות ועם רכישת ידע חדש בהמשך דרכו.

3. טיפוח המנהיגות העצמית של התלמיד

טיפוח התלמיד כאדם המקבל אחריות על מעשיו, על המטרות שהוא מציב לעצמו ועל הדרך שבה הוא מנהל את חייו.

חושבים בגרות

סדרת החוברות "חושבים בגרות" נכתבה ברוח מטרות תוכנית בגרות 2001. החוברות מיועדות בראש ובראשונה לתלמידי התוכנית ועוסקות במיומנויות ובדרכי למידה המסייעות להבנת התכנים ולהצלחה בבחינות הבגרות. כל חוברת מתמקדת בתחום תוכן (מקצוע) אחד ובכלי מרכזי אחד – המתאים ללמידת תחום זה.

כלי הלמידה שאנו מציגים בסדרת חוברות זו מסייעים לתלמיד במספר מישורים:

א. בארגון הידע הנרכש ובחיבורו לידע קודם.

ב. בהבנת התכנים.

ג. בזכירת החומר לבחינה (ומעבר לבחינה).

ד. בעיצוב דפוסי למידה וחשיבה, שימשו אותו בעתיד ללמידה של תכנים חדשים.

החוברות בסדרה "חושבים בגרות" מכוונות ללמידה תכליתית. הן משלבות הסברים תמציתיים עם הזדמנויות רבות לתרגול הנלמד, ומפנות את תשומת לבו של התלמיד לשלבי החשיבה והלמידה שהוא מפעיל. למטרה זו נעשה שימוש בחוברת בסמלים הבאים:

פירוק תהליך הלמידה לשלבים (לכל מקצוע יש השלבים הייחודיים לו) מאפשר לתלמיד להבין בהדרגה ובצורה מעמיקה את החומר הנלמד כולו. באמצעות ביצוע פעולות בסיסיות ופשוטות (אך הכרחיות) מבסס התלמיד את הבנתו וכך חווה תחושה של הצלחה. תחושת ההצלחה מחזקת אותו ומאפשרת לו, בשלבים הבאים, לבצע פעולות מורכבות יותר, הדורשות הבנה, ניתוח וביקורת של החומר הנלמד. בדרך זו, התלמיד לומד להיות אחראי ומודע לדרך הלמידה שלו ומפתח את היסודות למנהיגות עצמית בתחומי חיים נוספים.

בברכת למידה פורייה,

צוות בגרות 2001

תוכן העניינים

7	כיצד להבין שאלה?
8	סימון מרכיבי השאלה
9	תרגיל
12	טבלת מילות הוראה
14	טבלת מילות שאלה
15	כתיבת השלבים לפתרון לשאלה
16	תרגילים
20	פתרונות
21	מפת חשיבה להבנת שאלות בתנ"ך
22	שאלות למחשבה על תהליך הבנת שאלות
22	שאלות ותשובות

כיצד להבין שאלה?

לעתים קרובות, במהלך בחינה זו או אחרת, אנו כותבים תשובה מבלי שקראנו היטב את השאלה, או שקראנו אותה מהר מדי, בלי להתייחס לכל ההוראות הכלולות בה. כתוצאה מכך, התשובה שנכתבת עלולה להיות בלתי מדויקת, או חסרה בפרטים חשובים. קריאה נכונה של שאלה שאתם נשאלים היא שלב הכרחי בדרך לכתיבת תשובה טובה.

גם בבחינת הבגרות בתנ"ך, על מנת לתת תשובה מלאה ומדויקת, עלינו להבין קודם כל את מה שנדרש מאתנו בשאלה. זאת נעשה בשני צעדים:

1. סימון מרכיבי השאלה

נסמן מילים אשר יעזרו לנו להבין את השאלה.

2. כתיבת שלבים לפתרון שאלה

נבין את מרכיבי השאלה (מצורפות טבלאות שיעזרו לנו להבין את מילות השאלה ואת מילות ההוראה ונכתוב שלבים, אשר יאפשרו לנו לענות על השאלה בצורה מאורגנת, בלי לשכוח פרטים חשובים).

צעדים אלה יובילו אותנו לכתיבת תשובה מסודרת וטובה.
בסוף החוברת נציג מפה המתארת את תהליך חשיבה זה (עמ' 21).

סימון מרכיבי השאלה

הדבר ראשון שעלינו לעשות כשאנו קוראים שאלה הוא לסמן מילים אשר יעזרו לנו להבין מה דורשת השאלה. המילים שנסמן יהיו: מילות שאלה, מילות הוראה ומילים המציינות מספרים.

===== מילות שאלה יסומנו בקו תחתון כפול
 _____ מילות הוראה יסומנו בקו תחתון אחד
 ————— מילים המציינות מספרים יסומנו בקו עבה
 המילים שנסמן יהיו:

מילים שמציינות מספרים	מילות הוראה !	מילות שאלה ?
שני שלושה ועוד	קרא הסבר ציין בסס נמק הוכח הדגם ועוד	איזה אילו האם למה מה מדוע ועוד

דוגמה לסימון מרכיבי השאלה:

השאלה:

קרא יחזקאל, ל"ז 22-24.

א. ציין היבט מדיני אחד והיבט דתי אחד שבנבואת יחזקאל בקטע זה.

ב. איזה מצב מן העבר נרמז בפסוק 22? בסס את תשובתך על הכתוב.

(קיץ תשנ"ח)

סימון השאלה:

קרא יחזקאל, ל"ז 22-24.

א. ציין היבט מדיני אחד והיבט דתי אחד שבנבואת יחזקאל בקטע זה.

ב. איזה מצב מן העבר נרמז בפסוק 22? בסס את תשובתך על הכתוב.

(קיץ תשנ"ח)

תרגיל

סמנו את מרכיבי השאלות הבאות (היעזרו בטבלה שבעמוד הקודם):

1.

עיין בשופטים, א' 8 ו-21.
מהי הסתירה בין שני פסוקים אלה?
איזה משני פסוקים אלה מקבל חיזוק מהאמור בשופטים, י"ט 10-13? הסבר את תשובתך.

(חורף תשנ"ט)

2.

קרא דברים, י"ב 1-14.
בנוגע למקום הפולחן, יש סתירה בין הקטע מדברים לבין שמות, כ' 21.
מהי הסתירה, וכיצד ניתן ליישב אותה על פי הגישה הרווחת במחקר המקראי?
(חורף תשנ"ז)

3.

קרא איוב, א' 11; ב' 5.
הסבר את ההבדל בין שני הפסוקים לגבי תוכן מעשהו של השטן.
(חורף תשנ"ב)

4.

קרא בראשית, א' 26 עד ב' 3.
הסבר מה מייחד את בריאת האדם ואת יחס אלוהים אליו, בהשוואה לשאר הברואים.
"ויאמר אלוהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו..." (פסוק 26).
איזו בעיה לשונית יוצר ניסוח זה?
הבא שני פירושים הפותרים בעיה זו.
(קיץ תשנ"ב)

5.

קרא ישעיהו, מ' 17-26.
ענה על שניים מן הסעיפים א-ג.
א. הסבר כיצד מבטא הנביא את יחסו המזלזל לפסל ולעושיו בפסוקים 19-20.
ב. ציין שני תחומים, שבהם באה לידי ביטוי גדולת האל בפסוקים 21-26.
ג. 1. ציין שלושה פסוקים בקטע, שמופיעות בהם שאלות רטוריות.
2. הסבר את תרומתן של שאלות רטוריות להעברת המסר של הנביא לשומעיו.

(קיץ תשנ"ב)

פתרונות

1.

עיין בשופטים, אי' 8 ו- 21.

מהי הסתירה בין שני פסוקים אלה?

איזה משני פסוקים אלה מקבל חיזוק מהאמור בשופטים, י"ט 13-10? הסבר את תשובתך.

(חורף תשנ"ט)

2.

קרא דברים, י"ב 1-14.

בנוגע למקום הפולחן, יש סתירה בין הקטע מדברים לבין שמות, כ' 21.

מהי הסתירה, וכיצד ניתן ליישב אותה על פי הגישה הרווחת במחקר המקראי?

(חורף תשנ"ז)

3.

קרא איוב, אי' 11; ב' 5.

הסבר את ההבדל בין שני הפסוקים לגבי תוכן מעשהו של השטן.

(חורף תשנ"ב)

4.

קרא בראשית, אי' 26 עד ב' 3.

א. הסבר מה מייחד את בריאת האדם ואת יחס אלוהים אליו, בהשוואה לשאר הברואים.

ב. "ויאמר אלוהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו..." (פסוק 26).

1. איזו בעיה לשונית יוצר ניסוח זה?

2. הבא שני פירושים הפותרים בעיה זו.

(קיץ תשנ"ב)

5.

קרא ישעיהו, מ' 17-26.

ענה על שניים מן הסעיפים א-ג.

א. הסבר כיצד מבטא הנביא את יחסו המזלזל לפסל ולעושיו בפסוקים 19-20.

ב. ציין שני תחומים, שבהם באה לידי ביטוי גדולת האל בפסוקים 21-26.

ג. 1. ציין שלושה פסוקים בקטע, שמופיעות בהם שאלות רטוריות.

2. הסבר את תרומתן של שאלות רטוריות להעברת המסר של הנביא לשומעיו.

(קיץ תשנ"ב)

לאחר שלמדנו איך לסמן שאלה, נעבור לצעד הבא :

כתיבת שלבים לפתרון שאלה.

הטבלאות שבעמודים הבאים יעזרו לנו להבין את הפעולות שעלינו לבצע

בשאלות השונות.

לאחר מכן, נלמד לכתוב את השלבים.

טבלת מילות הוראה

השאלות בבחינות הבגרות בתני"ך מציגות לפנינו הוראות שונות ("קרא", "ציין", "הסבר" ועוד).

טבלה זו מראה את הצעדים שעלינו לעשות לפי כל הוראה:

הוראה	הפעולה	מה אני צריך לעשות	דוגמאות
לקרוא שני קטעים שונים (או יותר) מהתני"ך ולהשוות ביניהם	השוואה	לפני שאני עונה על השאלה: להעתיק את שני הקטעים לדף טיוטה (אם שני הקטעים לא נמצאים באותו עמוד) כדי שאוכל לראות את שניהם בבת אחת	<u>השאלה:</u> קרא איוב, א' 11; ב' 5 הסבר את ההבדל בין שני הפסוקים לגבי תוכן מעשהו של השטן. (חורף תשנ"ב)
לבסס תשובה "בסס תשובתך", "בסס דבריך", "בסס טענותך" וכו')	ביסוס	לכתוב תשובה לשאלה. להוסיף ציטוט מהתני"ך, אשר מוכיח את התשובה, ומראה שהיא נכונה	<u>השאלה:</u> קרא שמואל ב', י"ג 3-5. הסבר כיצד דמותו של יונדב מאירה את דמות אמונו. בסס את דבריך על הפסוקים. (חורף תשנ"ח)

המושך בעמוד הבא

שימו לב! הדוגמאות בטבלה מתייחסות להוראה אחת בלבד, אך בשאלות מסוימות מופיעות יותר מהוראה אחת.

טבלת מילות הוראה (המשך)

הזמאות	מה אני צריך לעשות	הפעולה	ההוראה בשאלה
<u>השאלה:</u> קרא תהילים, מ"ה 9-16. רבים מפרשים כי מזמור זה נאמר ביום חתונתו של המלך עם בת נכרי. הבא ראייה אחת שיכולה לבסס את הטענה שמדובר בטקס חתונה. (חורף תשנ"ח) <u>מה אני צריך לעשות:</u> לכתוב ציטוט מתהילים, מ"ה 9-16, אשר מוכיח שמדובר בחתונה.	(להביא ראיה = להביא הוכחה) לצטט מהתנ"ך מילה, פסוק או קטע אשר מוכיחים את הטענה הכתובה בשאלה	הוכחה	<u>להביא ראיה</u> (י"הבא ראייה אחת לכך ש...")
<u>השאלה:</u> קרא ירמיהו, ל"ד 6-17. הסבר כיצד בא לידי ביטוי העיקרון של מידה כנגד מידה בפסוקים 17-15. (ק"ץ תשנ"ט) <u>מה אני צריך לעשות:</u> לענות על השאלה: "כיצד בא לידי ביטוי העיקרון של מידה כנגד מידה בפסוקים 17-15?"	כאשר מופיעה המילה "הסבר", עלי להבהיר ולפרש משו (פסוק, קטע, טענה שנאמרת). לשם כך אין צורך לצטט מהתנ"ך, אלא פשוט לכתוב במילים שלי (אם אחרי המילה "הסבר" באה מילת שאלה, ניתן להתעלם מהמילה "הסבר", ופשוט לענות על השאלה)	הסבר	<u>להסביר</u> (י"הסבר את... ", "הסבר מדוע", הסבר כיצד")
<u>השאלה:</u> קרא זכריה, ח' 14-19. ציין ארבע דרישות שדורש ה' מבני ישראל, והסבר מה משותף להן. (חורף תשנ"ט) <u>מה אני צריך לעשות:</u> לכתוב ארבע דרישות שה' דורש מבני ישראל.	המילה "לציין" דורשת בדרך-כלל לכתוב מספר דברים. לכן, כאשר המילה "לציין" מופיעה, עלי לשים לב למספר הדברים שעלי לציין, ולכתוב אותם	ציין	<u>לציין</u> (י"ציין שני מקומות", "ציין שלושה קטעים", "ציין פרט אחד"...) (וכו.).

המשך בעמוד הבא

טבלת מילות הוראה (המשך)

ההוראה	הפעולה	מה אני צריך לעשות	דוגמאות
להוכיח או לבסס את הטענה ("הוכחתי את הטענה ש...", "בססתי את הטענה ש...")	הוכחת טענה	- למצוא את הטענה הכתובה בשאלה. - לכתוב כיצד הפסקים מוכיחים את הטענה. - לצטט מילה, פסוק או קטע המוכיח את הטענה.	<u>השאלה:</u> חגי וזכריה רואים תלות בין המקדש לבין מצב העם. בסס טענה זו על פי חגי, א' 11-7, ועל פי זכריה, ח' 13-9. (קטף תשנ"ז) <u>מה אני צריך לעשות:</u> - למצוא את הטענה הכתובה בשאלה (הטענה: "חגי וזכריה רואים תלות בין המקדש לבין מצב העם"). - לכתוב כיצד הקטעים: חגי, א' 11-7 וזכריה, ח' 13-9 מוכיחים את הטענה. - לצטט מילה, פסוק או קטע (מחגי, א' 11-7 וזכריה, ח' 13-9) אשר מוכיחים את הטענה.
הדגם	הדגמה	לכתוב דוגמה במילים או בציטוט מהתנ"ך	
חוזה דעתך	הבעת דעה	לכתוב מהי דעתך על הנאמר	

טבלת מילות שאלה

מילות השאלה	מה השאלה מחפשת	מילות תשובה
איפה, היכן	מקום	ב... אל... ל... מ...
כמה, באיזו מידה	כמות, מספר	(אין מילים מסוימות)
מתי	זמן	לפני... אחרי... בשעה ש... כאשר...
איך, כיצד	באיזו דרך, באיזו צורה,	כך, בדרך זו, בצורה זו...
למה, מדוע	סיבות, גורמים, מניעים	מפני ש... מכיוון ש... בשל כך... כתוצאה מכך...
מי, מה	על מי מדובר, על מה מדובר	(אין מילים מסוימות)
לשם מה	מטרה, תוצאה	כדי, למען, בשביל...

כתיבת השלבים לפתרון שאלה

כתיבת השלבים תעזור לנו לעבוד בצורה מאורגנת, לענות בדיוק על מה שנדרש בשאלה, ולא לשכוח שום פרט.

כשאנו כותבים את השלבים, עלינו לשים לב לסימנים שסימנו ולדרישות השונות (נעזר בטבלאות שבעמודים 12-14).

דוגמה

שאלת הבגרות (מסומנת):

קרא שופטים, א' 8 ו-21.

מהי הסתירה בין שני פסוקים אלה?

איזה משני פסוקים אלה מקבל חיזוק מהאמור בשופטים, י"ט 10-13? הסבר את תשובתך.

(חורף תשנ"ט)

השלבים:

1. לקרוא את שופטים, א' 8, ולהעתיק את הפסוק על דף.
2. לקרוא את שופטים, א' 21, ולהעתיק את הפסוק על דף.
3. לקרוא שוב את שני הפסוקים, למצוא את הסתירה ביניהם, ולכתוב אותה.
4. לקרוא את שופטים, י"ט 10-13, ולהעתיק את הפסוקים על דף.
5. למצוא איזה פסוק מחוזק על ידי שופטים, י"ט 10-13, ולכתוב זאת.
6. לכתוב מדוע אני חושב שהפסוק מחוזק על ידי שופטים, י"ט 10-13.

תרגיל 1

לפניך שאלה מסומנת.
השלם את השלבים שעליך לעבור, על מנת לענות על השאלה.
היעזר בטבלאות שבעמודים 12-14.

השאלה:

קרא עזרא, ג' 6-7.

- א. מהו המצב המתואר בפסוק 6, ומהו הקשר בינו לבין המסופר בפסוק 7?
ב. מהו מעמדה המדיני של יהודה על פי פסוק 7? בסס תשובתך על הכתוב.
(קיץ תשנ"ג)

השלבים:

השלם את השלבים:

1. לקרוא את עזרא, ג' 6-7.

2. לכתוב מהו המצב המתואר בפסוק 6.

3. _____

4. _____

5. _____

תרגיל 2

לפניך שאלה מבחינת בגרות.

1. סמן את השאלה.
 2. כתוב את השלבים לכתובת התשובה.
- היעזר בטבלאות שבעמודים 12-14.

השאלה:

קרא יחזקאל, י"ח 20, 21, 24.

- א. מהי תפישת הגמול של יחזקאל, הבאה לידי ביטוי בפסוק 20?
- ב. הסבר את הרעיון הבא לידי ביטוי בפסוקים 21, 24.

(קיץ תשנ"ה)

השלבים:

1. _____
2. _____
3. _____

תרגיל 3

לפניך שאלה מבחינת בגרות.

1. סמן את השאלה.
2. כתוב את השלבים לכתובת התשובה.
- היעזר בטבלאות שבעמודים 12-14.

השאלה:

קרא בראשית, כ"ז 6-23.

א. "בא אחיך במרמה ויקח את ברכתך" (בראשית, כ"ז 35)

1. הבא שלוש ראיות מן הקטע שקראת לכך שיעקב לקח במרמה את ברכתו של עשו.

2. כיצד יכול הנאמר בסיפור בפרק כ"ה פסוקים 31-34 למתן את הביקורת על מעשיו של יעקב?

ב. יש הטוענים כי בראשית, כ"ה 23 ובראשית, כ"ה 28, הם הסבר למניעה של רבקה המרמה את יצחק.

מהו המניע הנרמז בבראשית, כ"ה 23, ומהו המניע הנרמז בבראשית, כ"ה 28?

(קיץ תשנ"ו)

השלבים:

- א. 1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
- ב. 1. _____
2. _____
3. _____

תרגיל 4

לפניך שאלה מבחינת בגרות.

1. סמן את השאלה.
 2. כתוב את השלבים לכתיבת התשובה.
- היעזר בטבלאות שבעמודים 12-14.

השאלה:

קרא בראשית, ל"ז 31-33 ; ל"ח 25-26. ציין ביטוי אחד החוזר בשני הקטעים, והסבר כיצד הוא מבטא את העיקרון של מידה כנגד מידה בכל אחד מהסיפורים. (חורף תשנ"ז)

השלבים:

(בתרגיל זה עליכם להחליט בעצמכם על מספר השלבים):

הצעה לפתרונות

תרגיל 1. השלבים:

1. לקרוא את עזרא, ג' 6-7.
2. לכתוב מהו המצב המתואר בפסוק 6.
3. לכתוב מהו הקשר בין המצב בפסוק 6, לזה שבפסוק 7.
4. לכתוב מהו מעמדה המדיני של יהודה על פי פסוק 7.
5. לכתוב ציטוט המוכיח את התשובה שכתבתי בשלב 4 (ביסוס התשובה).

תרגיל 2. השלבים:

1. לקרוא יחזקאל, י"ח, 20, 21, 24.
2. לקרוא שוב את פסוק 20 ולענות מהי תפישת הגמול של יחזקאל.
3. לקרוא שוב את פסוקים 21, 24, ולכתוב מהו הרעיון הבא לידי ביטוי בפסוקים אלה.

תרגיל 3. השלבים:

- א. 1. לקרוא בראשית, כ"ז 6-23.
2. לכתוב שלושה ציטוטים מהקטע שקראתי, המוכיחים את זה שיעקב לקח במרמה את ברכתו של עשו.
3. לקרוא את פסוקים 31-34.
4. לכתוב כיצד יכול הנאמר בפסוקים אלה, למתן את הביקורת על מעשיו של יעקב.
- ב. 1. לקרוא את בראשית, כ"ה 23, ואת בראשית, כ"ה 28.
2. לכתוב מה המניע הנרמז בבראשית, כ"ה 23.
3. לכתוב מה המניע הנרמז בבראשית, כ"ה 28.

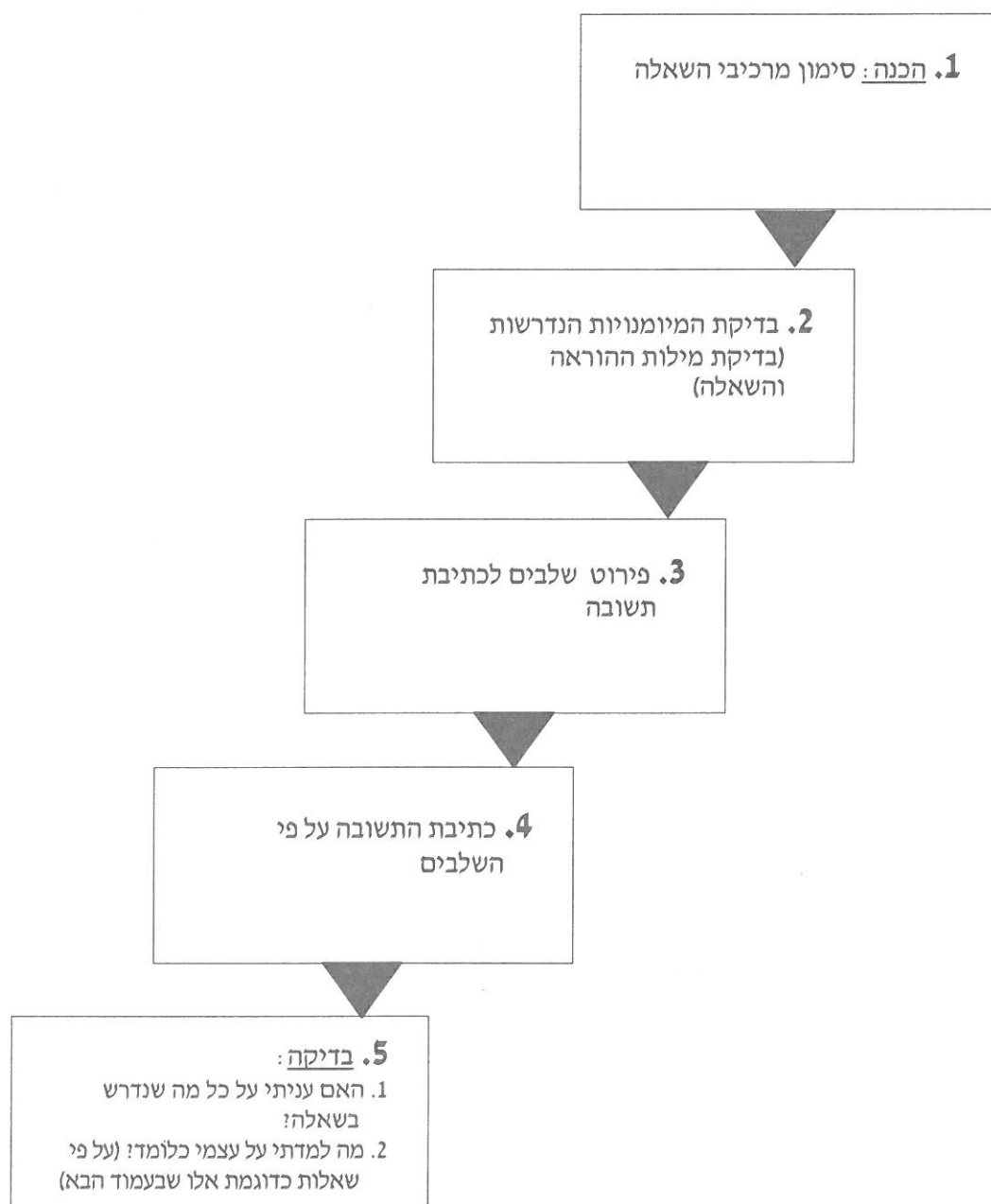
תרגיל 4. השלבים:

1. לקרוא את בראשית, ל"ז 31-33, ולהעתיק את הפסוקים על דף.
2. לקרוא את בראשית, ל"ח 25-26, ולהעתיק את הפסוקים על דף.
3. לכתוב ביטוי אחד החוזר בשני הקטעים.
4. להסביר כיצד הביטוי מבטא את העיקרון של מידה כנגד מידה בבראשית, ל"ז 33-31.
5. להסביר כיצד הביטוי מבטא את העיקרון של מידה כנגד מידה בבראשית, ל"ח 25-26.

מפת חשיבה להבנת שאלות בתנ"ך

כדי להבין שאלה ולתת תשובה מלאה, נבצע את הפעולות הבאות:

לסדרת פעולות זו נקרא **מפת חשיבה להבנת שאלות בתנ"ך**

שאלות למחשבה על תהליך הבנת שאלות

אנו נתקלים בצורך להתמודד עם שאלות פעמים רבות בחינוך, בלימודים כמו בחיי יום-יום.

בחוברת זו הצענו דרך להתמודדות עם שאלות באמצעות מפת חשיבה.

- איזה שלב במפת החשיבה עזר לכם במיוחד בהבנת השאלה?
- איזה שלב הייתם מציעים להוסיף או לגרוע ממפת החשיבה?
- באילו הזדמנויות נוספות תוכלו להשתמש בכלים וברעיונות שלמדתם כאן?

שאלות ותשובות

שאלה

מדוע לסמן את מרכיבי השאלה (מילות הוראה, שאלה ומספרים)? הרי אפשר לשים לב אליהם גם ללא סימון?

תשובה

פעולת הסימון ממקדת את תשומת לבנו אל מרכיבי השאלה השונים. באמצעות הסימון אנו יכולים לדעת מהם השלבים שעלינו לעשות, ולהבטיח שנתייחס לכל מה שהשאלה דורשת מאתנו.

כמובן, שככל שמרבים לתרגל, פחות נזקקים לסימון ולאמצעים טכניים דומים בשביל לשים לב למבנה השאלה.

שאלה

מדוע יש לכתוב שלבים לפתרון שאלה, הרי אפשר פשוט להתחיל לכתוב את התשובה, ולחסוך בכך את הזמן?

תשובה

כתיבת השלבים אמנם לוקחת קצת זמן, אך היא מאפשרת כתיבת תשובה מלאה ובדרך כלל טובה הרבה יותר מתשובה שתיכתב "ישר", בלי לעצור ולכתוב את השלבים.

שאלה

האם יש רק דרך אחת לכתוב שלבים לשאלה (האם סדר השלבים קבוע או מחייב)?

תשובה

לא. הסדר איננו מחייב. אמנם, אנו ממליצים לפעול על פי סדר השלבים שהצגנו כאן, אבל מובן מאליו שלכל לומד סגנון למידה אישי, ויש מי שסדר אחר יהיה מתאים יותר עבורו.

